

MUDr. Mária Jendruchová: Dokážte vidieť Krásno!

Prečo ste prijali pozvanie spievať vo veľkošarišskej farnosti?

– Pán miestny farár videl skupinu Jendruchovcí v Gaboltove pred rokom a vtedy sme sa dohodli, že prídeme do Veľkého Šariša. My považujeme šarištinu za najkrajší jazyk na svete, šariština je najkrajší slovenský dialekt. Všetky vtipy sú najkrajšie v šarištine. Prichádzame sem ako domov. A potom – sme tu už druhýkrát. Vnúčik mal vtedy jeden rok. Takže keď nám ponúkol pán farár možnosť vystúpiť, tak sme nezaváhali.

Ako je to s vašim repertoárom?

– Máme široký repertoár v rôznych žánroch – od opery cez džez, folk, acapelové veci (bez muziky). Robíme dva druhy chrámových koncertov – so svedectvom o rodine a jej živote a o našich postojoch. Napr. tu vo Veľkom Šariši na mariánskej akadémii sa venujeme životu Panny Márie, ako nás oslovuje, čo pre nás znamená. Koncerty robíme podľa požiadaviek, napr. ku Dňu matiek, k Vianociam.

Čo vám môžete povedať o svojej rozvetvenej rodine?

– Vyrástli sme, repertoár sa zmenil. Deti doštudovávajú. Najmladší Filipko opustil základnú školu, 15. júla promovala Rút ako magisterka, Alexandra ako bakalárka pokračuje v štúdiu ďalej. Vysokú školu dokončila aj Mária, Matúš, Tomáš. Navštívili sme rôzne štáty, aj Taliansko, kde sme mali osobnú návštevu u Jána Pavla II., čo bolo pre nás veľmi významné a veľké povzbudenie. Deti sa začínajú stavať na vlastné nohy, majú už svoje zamestnania a hude sa venujeme – tak ako doteraz – amatérsky. Zatiaľ nám to prináša radosť a veríme, že aj našim poslucháčom radosť a povzbudenie.

Čo odkazujete svojim priaznivcom?

– Všetkým, ktorí čítajú mesačník Veľkošarišan, želim, aby dokázali vidieť Krásno, pretože to sa dá vidieť len čistým srdcom. (ml)
Viac o skupine na www.jendruchovcí.org

Tohtoročná odpustová slávnosť vo Veľkom Šariši zasvätená Panne Márii Karmelskej (Škapuliarskej) prebiehala v dňoch 16. až 20. júla a v jej duchovnom programe dominovala téma obnovy rodiny.

V jej programe nás navštívili súrodenci Jendruchovcí s rodičmi, ktorí tvoria skupinu. Podporili sobotnú sviatočnú atmosféru a vyplnili nedeľný odpustový program. (Viac o skupine je v rozhovore s MUDr. Máriou Jendruchovou, mamou deviatich hudobných ratoleští.)

Úvodnú svätú omšu v sobotu večer slúžil hosť zo Spišskej diecézy pomocný otec biskup Mons. Andrej Imrich. V príhovore poukázal na dôsledky nerespektovania svedomia, ktoré môžu mať až ekologický dosah. Človek nerešpektujúci Božie prikázania vylučuje zo svojej lásky bližného a napokon príde do konfliktu s prírodou. Následky sú katastrofálne. Zbor Cantica scibinium zo Sabinova a Carmel z Veľkého Šariša vystupovali vo všetkých

fázach sv. omše. Bol to hodnotný príspevok domácich a ich hostí.

V nedeľu pred zaplneným námestím celebraval hlavnú sv. omšu pomocný košický biskup Mons. Stanislav Solárik. Otec biskup aktuálne spomenul práve vtedy prebiehajúce celosvetové stretnutie mladých v Sydney, Austrália, kde sa zišlo okolo pol milióna pútnikov. To podľa neho dokazuje, že púte nestrácajú na svojej aktuálnosti ani v dnešnej pretechnizovanej dobe. Súčasťou programu bolo posvätenie škapuliarov, ktoré si pútnici kúpili a tiež prijatie nových členov do škapuliara.

Mária Labašová
Foto: Ján Rodák

Tohtoročná odpustová slávnosť bola v znamení rodiny

Dve otázky pomocnému biskupovi Mons. Stanislavovi Stolárikovi

Otec biskup, môžeme vám položiť dve otázky pre mestské noviny?

– Samozrejme, som rád, že sa tak stane. Uvádzajú sa už do života závery synody košickej arcidiecézy, ktorá sa nedávno konala?

– Áno, závery synody sa vnášajú do života. Tie, ktoré sa rešpektovali, sa prehĺbujú, u niektorých treba dlhší čas, ale ide to týmto smerom. Jednoducho, závery synody majú prehĺbiť duchovný život našej arcidiecézy a zároveň prehĺbiť spoluprácu kňazov s laikmi, a to v tom duchu, že všetci sme povolani k zodpovednosti za život Cirkvi a spásu nás všetkých.

Aký je váš vzťah k Panne Márii Škapuliarskej?

– Mohol by som povedať, že môj vzťah je rodový. Rodičia pochádzali zo Stropkova, kde je tiež vo veľkej úcte Panna Mária Škapuliarska, kde som pred týždňom účinkoval na odpustovej slávnosti. Škapuliar je to tajomstvo zahalené Máriinou priazňou a Božou milosťou, je znakom Božej ochrany. Keďže som bol vychovaný vo viere, som veľmi rád, že môžem pociťovať takú veľkú ochranu a blízkosť Boha a Márie. To isté želim a vyprosujem aj všetkým, ktorí boli pokrstení, majú korene viery skrze predkov a ktorí čítajú tieto riadky. (ml)

Dve otázky pomocnému biskupovi Mons. Andrejovi Imrichovi

Otec biskup, vítajte vo Veľkom Šariši na odpustovej slávnosti. Ako vy chápete mariánsky kult?

– Úcta Cirkvi k Panne Márii patrí k samej podstate kresťanského kultu. Preblahoslavené Panna Cirkev právom preukazuje osobitný kult. Veď už od najstarších čias sa Preblahoslavená Panna uctieva pod titulom Bohorodička a veriaci sa v modlitbách utiekajú pod jej ochranu vo všetkých nebezpečenstvách a potrebách. Tento kult, hoci je celkom osobitný, sa podstatne líši od kultu a adorácie, ktorý sa preukazuje vtelenému slovu rovnako ako Otcovi a Duchu Svätému, a to vlastne napomáha. Svoje vyjadrenie nachádza v liturgických sviatkoch zasvätených Božej Matke, ako je to aj v prípade Karmelskej - Škapuliarskej Panny Márie.

Ktoré najznámejšie miesta vo vašej diecéze slávia sviatok Karmelskej Panny Márie?

– Osobitnú úctu jej preukazujeme na takých miestach, ako sú Trstená, Nová Lubovňa, Spišská Nová Ves. (ml)

NAŠA ANKETA

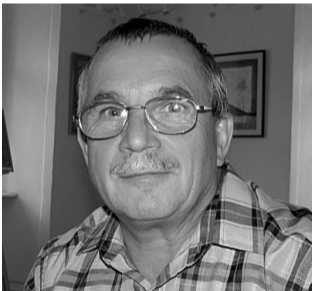
Koľko by mal stáť Veľkošarišan v euromene?

Imrich Michnovič, predplatiteľ Veľkošarišana:
„Tridsať centov a ešte nejaké drobné. Možno tri centy k tomu. Mesačník sa mi páči, má kvalitu.“

finančná záťaž na obyvateľov vo všetkom. Pociatia zaokrúhľovanie všetkých cien nahor.“

Peter Holakovský:
„Keď teraz stojí toľko, tak po prepočte 33 centov. Keď by mal byť drahší, tak zaokrúhľene na 50 centov.“

Ján Rodák, zakladateľ Veľkošarišana:
„Cena Veľkošarišana pre dôchodcov by sa pri presnom prepočte nemala zvyšovať. Keďže však obsah novin napreduje, skvalitňuje sa, tak súhlasím, aby bola cena vyššia.“

Edmund Capák:
„Pár halierov, ani neviem, ako sa v euromene volajú. Centy? Ale Veľkošarišan stojí za tie drobné. Dobrá sa číta.“

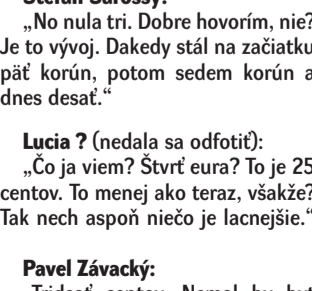
Ján Oravec:
„Denníky a týždenníky, ktoré číta veľa ľudí, stoja podstatne viac ako 10 Sk. Naše periodikum s informáciami o Veľkom Šariši je nenahradiiteľné. Každý sa chce dozvedieť čo najviac o dianí v meste, preto odporúčam zvýšiť cenu v euromene na sumu 15 Sk. Toľko stojí napr. denník Šport.“

Štefan Sárossy:
„No nula tri. Dobré hovorím, nie? Je to vývoj. Dakedy stál na začiatku päť korún, potom sedem korún a dnes desať.“

Lucia ? (nedaľa sa odfotiť):
„Čo ja viem? Štvrť eura? To je 25 centov. To menej ako teraz, všakže? Tak nech aspoň niečo je lacnejšie.“

Pavel Závacký:
„Tridsať centov. Nemal by byť drahší, lebo spočiatku bude veľká

Dňa 15. júla sme sa tri rodiny dohodli, že si urobíme celodenný výlet do Litmanovej na horu Zvir, známeho pútnického miesta. Čosi nás tam ťahalo. Po ranných úkochoch sme nasadli do áut a v ústrety očakávanej páľave sme mierili do vyšších polôh v nádeji miernejšej páľavy, ale i pookriatia na dušu v prostredí výnimočnej duchovnej hodnoty. Na parkovisku pod kopcom parkovalo asi päť áut, ku ktorým pribudli naše dve. Vyšli sme sa pomalým, oddychovým krokom hore. S krátkymi zastaveniami pri symboloch viery nám cesta poľahky ubiehala a ani sme sa nenazdali a boli sme hore. Posedeli sme na lavičke, aby sme posilnili aj telo. Vládol tu pokoj, ktorý nikto nerušil. Vybrali sme si miesto v tieni borovic, rozprestrelí plážové ležadlo

a užívali si sviatočný deň na ležadle či meditáciu v svätostánku a prechádzkami po okolitom priestranstve. Ľudia prichádzali i odchádzali. Po trinástej hodine sa areál akosi

ženská spevácka skupina. Samozrejme, v poľštine. Bohoslužbu celebraval kňaz tiež v poľštine a musím povedať, že sa mi jeho kázeň páčila. Až som bol prekvapený, koľko mu rozumiem. Hovoril o Panne Márii a správnej modlitbe, ktorá vychádza zo srdca. Boha treba hľadať v srdci, nedá sa k nemu

mie. Počas podávania svätého prijímania spevácka skupina odspievala šesť piesní. Čo ma najviac prekvapilo, začali piesňou Blíž k Tebe, Bože môj.

Nečakaný zážitok na hore Zvir

viac naplnal. Z každej strany bolo počuť poľštinu, čo ma trochu udivilo, ale nie natoľko, aby som sa tým hlbšie zaoberal. Niektorý začal pripravovať obetný stôl, a tak sme si povedali, že počkáme na svätú omšu. Asi o 14.30 h aj začala, ale v poľštine. Milo nás to prekvapilo, keďže celé to malo hlavu aj päťu, najmä dobré ozvučenie. Bez organu známé melódie nábožných piesní spievala

dôjsť peši. Preto ten, kto sa veľa modlí, nemusí sa ešte dobre modliť, ak jeho modlitba nevychádza zo srdca. Toto bola ústredná myšlienka asi polhodinovej pútavej kázne popretkávanej príbehmi zo života, pri ktorých sa veru ozval aj smiech.

Bolo vzrušujúce počuť známe texty bohoslužby i nábožných piesní v inom jazyku, ktorému, aj keď sme sa ho neučili, našinec celkom rozu-

mie. Počas podávania svätého prijímania spevácka skupina odspievala šesť piesní. Čo ma najviac prekvapilo, začali piesňou Blíž k Tebe, Bože môj.

Parkovisko na kopci i pod ním bolo plné vrátane autobusa, ktorého vodič nám prezradil, že sú to „Ščavnici“. Plné bolo i parkovisko nižšie a pred dedinou boli ďalšie tri autobusy. Všetko s poznávacími značkami našich severných susedov.

Domov sme prišli niečakaných, ale o to krajších zážitkov. Kňaz ďakoval organizátorom s tým, že sa znova stretnú 24. augusta. Ak sme dobre dedukovali, tak na hore Zvir. Povedali sme si, že sa vynasnažíme a prídeme tiež. Toto je zároveň typ na strávenie tohto dňa aj pre Veľkošarišanov. (ml)

Ing. Mikuláš Drab

Miriam Triščiková chápe, pomáha, utešuje

Ak píšeme o Miriam Triščikovej, rodenej Lukáčovej, ako príkladnej opatrovatelke, neznamená to, že tým chceme ponížiť prácu ostatných. Podľa vyjadrenia sociálnej pracovníčky Mestského úradu vo Veľkom Šariši Jany Sčepaníkovej si však práve táto mladá žena zaslúži zmienku. Za svoj prístup, za vzťah k povinnosti. Venuje sa im necelý rok. Miriam opatruje dve ženy Margitu Kuckovú a Máriu Arvajovičovú. Obe doslova postavila na nohy, prebudila k životu v pokročilom veku a v nie najlepšom zdravotnom stave.

Keď sme ju stretli na námestí, tak sa jej do rozhovoru veľmi nechcelo. Mala však dobrý pocit, pretože práve v ten deň – 17. júla po prvýkrát dostala von pani Arvajovičovú. „Najprv nechcela a teraz je spokojná,“ poznamenala. Teší ju, keď vidí, že ňou opatrovaná žena je vysmiata, pokojná. „To vidieť, že má

radosť zo života a vonku musíme ísť každopádne, pretože je jasné, že je to krajšie, ako keď sedí doma.“ dodala už so skúsenosťami. Prvé získala pri pani Kuckovej. „Vytlahla som ju von, lebo zdravotné prechádzky musia byť hoci aj na vozíku,“ dodala.

Na otázku, prečo sa tomu venuje, odpovedala jednoducho: „Dostala som ponuku, či to neskusím, tak sa toho držím.“ A už poučená podčiarkla: „Táto práca sa musí robiť v prvom rade srdiečkom a až potom sú ostatné veci.“ Vie, o čom hovorí možno aj preto, že má chorého ocka už dlhší čas a má nejaké skúsenosti.

Obe dámy dostala „pridelením“. Jej krédom je pochopiť ich, pomôcť im, nielen liekmi, ale aj utešiť. „Viac je to o psychickej pomoci ako tej fyzickej,“ poznamenala. Keďže chuť pracovať práve takto ju neprechádza, „tak uvidíme, dakedy sa budem venovať tejto práci“. Text a foto: (jj)

Opatrovateľská služba je účinná pomoc konkrétnym ľuďom

Vo Veľkom Šariši je v súčasnosti opatrovaných 25 osôb. Ide o tých, ktorí využívajú možnosti opatrovateľskej služby zabezpečovanej mestskou samosprávou. Blížšie túto službu nám v čase letných dovolení, keď je zrejme najakútnejšia jej potreba, charakterizovala Jana Sčepaniková, sociálna pracovníčka Mestského úradu vo Veľkom Šariši.

Kto sú tí 25 opatrovaní?

– Iba dvaja sú z nich muži a a traja žijú v mestskej časti Kanaš. Ide o ľudí v staršom veku a s nejakým zdravotným postihom.

Kto môže požiadať o poskytnutie opatrovateľskej služby?

– Dá sa povedať, že v zmysle zákona každý, kto spĺňa požiadavky.

Kde môžu ľudia dostať základné informácie?

– U mňa, keďže ja im dám príslušné tlačivo na vyplnenie Návrh na poskytnutie opatrovateľskej služby.

A kto sú opatrovatelia?

– Lepšie povedané opatrovatelky. Evidujeme ich pätnásť a len jeden je medzi nimi muž. Šestnástou opatrovatelkou je dobrovoľníčka. Podľa úväzkov sa starajú aj o dve osoby.

Čo potrebujú, aby sa mohli tejto činnosti venovať?

– Certifikáty, ktoré sa dajú získať aj na kurzoch realizovaných miestnou komunitnou nadáciou. Stačí však aj to, ak je niekto rodinným príslušníkom opatrovaného. Opatrovateľky sú zamestnankyne mesta. Zákon hovorí, že mestská samospráva môže a nemusí zabezpečovať opatrovateľskú službu. Táto nepísaná povinnosť jej vznikla v roku 2000.

Spôsobujú vám opatrovatelky starosti?

– Nie, nie sú s nimi žiadne problémy. Môžem povedať, že za rok a pol, čo mám na starosti túto agendu, som ani vážnejšiu starosť nemala.

Je za túto prácu vysoká odmena?

– Nemyslím si. Nech posúdi každý sám, či je

pre opatrovatelku veľa čistého asi 8500 Sk za plný celodenný úväzok.

A aký je poplatok pre opatrovaného?

– Poplatok je podľa výšky dôchodu opatrovaného a platí ho vtedy, ak výška starobného dôchodu presahuje 1,2-násobok životného minima. Výška platby je stanovená na základe úkonov, ktoré podľa určenia ošetrovujúcim lekárom treba pri opatrovanej osobe vykonať. K tomu ešte pristupuje cenník, ktorý je súčasťou príslušného všeobecne záväzného nariadenia mesta. Medzi opatrovanými sú však aj takí, ktorí dostávajú túto službu zadarmo, pretože nedosahujú spomínaný násobok životného minima.

Máte teraz (v júli – pozn. aut.) nejakú žiadosť o opatrovateľskú službu nevybavenú?

– Len jednu.

Takže vlastne ani nevzniká potreba vyššieho počtu opatrovateliek?

– Nie. A ak by aj vznikla taká situácia, vieme si pomôcť. (jj)